

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Session de 1928-1929

N° 237

Zittingsjaar 1928-1929

PROJET DE LOI, N° 254

SÉANCE
du 24 avril 1929

VERGADERING
van 24 april 1929

WETSONTWERP, N° 251

PROJET DE LOI

autorisant le Gouvernement à adhérer à l'Acte général pour le règlement pacifique des différends internationaux.

RAPPORT

FAIT AU NOM

DE LA COMMISSION DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES (1).
PAR M. POULLET.

MESSEURS,

L'exposé des motifs du projet de loi autorisant le Gouvernement à adhérer à l'Acte général pour le règlement pacifique des différends internationaux a mis en pleine lumière la grande importance de cet Acte, délibéré et voté au cours de la dernière Assemblée de la Société des Nations, en septembre 1928, et il en a, en même temps, précisé la portée.

Le remarquable rapport du Baron Descamps, au Sénat, en a, d'autre part, commenté avec autorité les dispositions principales. Ce rapport rappelle, en outre, le cadre diplomatique et pacificateur, résultant du Pacte de la Société des Nations, dans lequel les dispositions de l'Acte sont appelées à se développer.

Le présent rapport peut donc être très bref.

La Commission se réjouit de l'empressement que met le Gouvernement à associer immédiatement la Belgique au nouvel effort accompli par l'Assemblée de Genève pour assurer à l'Europe et au monde le bienfait d'une paix durable.

Puissance pacifique par excellence, ne nourrissant aucun dessein, aucune ambition qui pût porter ombrage à la souveraineté, à la sécurité ou à l'intégrité d'un de ses voisins ou d'une nation quelconque, la Belgique doit à ses traditions les plus chères, de donner l'exemple d'une collaboration chaleureuse et empressée à tout effort tendant à donner à la Société internationale une organisation juridique d'où le recours à la guerre soit proscrit comme moyen

WETSONTWERP

tot machtiging aan de Regeering voor het toetreden tot de Algemeene Akte voor de vreedzame regeling der internationale geschillen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE

VOOR DE BUITENLANDSCHE ZAKEN (1).
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER POULLET.

MIJNE HEEREN,

De Memorie van Toelichting over het wetsontwerp waarbij de Regeering gemachtigd wordt toe te treden tot de Algemeene Akte tot minnelijke regeling der internationale geschillen, heeft in volle daglicht gesteld het aanzienlijk belang van deze Akte, waarover werd beraadslaagd en gestemd tijdens de jongste vergadering van den Volkenbond in September 1928; de Memorie van Toelichting heeft terzelfdertijd de draagwijdte ervan bepaald.

Het merkwaardig verslag van Baron Descamps in den Senaat heeft anderzijds met gezag de voornaamste bepalingen ervan uiteengezet. Dit verslag herinnert bovendien aan het diplomatisch en vredelievend kader, dat voortgesproken is uit het Pact van den Volkenbond en binnen hetwelk de bepalingen der Akte hunne ontwikkeling moeten krijgen.

Ons verslag kan dus bondig zijn.

De Commissie drukt haar genoegen uit over den spoed welken de Regeering erbij gezet heeft om onverwijld België aan te sluiten bij de nieuwe poging welke de Vergadering van Genève gedaan heeft om in Europa en zelfs in gansch de wereld een duurzamen vrede te doen heerschen.

België, dat eene vredelievende Mogendheid is bij uitmendheid, geene doeleinden voedt welke kunnen inbreuk maken op de soevereiniteit, op de veiligheid of op de onschendbaarheid van een zijner naburen of van welke natie ook, moet, krachtens zijne duurzaamste overleveringen, het voorbeeld geven van eene welgemeende en doelmatige medewerking aan elke krachtsinspanning welke er naar streeft om aan de Internationale Maat-

(1) La Commission était composée de MM. Tibbaut, président, Branquart, Brunfaut, Carton de Wiart, Cocq, de Kerchove d'Exaerde, Destrée, Devize, Eekelers, Fischer, Hubin, Neujean, Piérard, Poulet, Raemdonck, Renkin, Standaert, Trochet, Van Cauwelaert, Vandervelde (Emile), Verachtert, Winandy.

(1) De Commissie bestond uit de heeren Tibbaut, voorzitter, Branquart, Brunfaut, Carton de Wiart, Cocq, de Kerchove d'Exaerde, Destrée, Devize, Eekelers, Fischer, Hubin, Neujean, Piérard, Poulet, Raemdonck, Renkin, Standaert, Trochet, Van Cauwelaert, Vandervelde (Emile), Verachtert, Winandy.

de résoudre les différends qui pourraient s'élever entre Etats.

C'est, mme par cette considération, que la Belgique a conclu, depuis la guerre, de nombreux traités de conciliation et d'arbitrage.

C'est à cette fin qu'elle a donné sa signature au Pacte Rhénan et aux accords de Locarno destinés à assurer une paix définitive à ces régions de l'ouest de l'Europe, théâtre, à travers les siècles, de tant de conflits sanglants.

C'est toujours dans le même but qu'elle a adhéré, une des premières, au Pacte Kellogg.

C'est à cette fin encore, qu'elle apporte un concours aussi actif que loyal aux travaux de Genève qui ont pour but de réaliser cette réduction des armements à laquelle se sont formellement engagés les Etats signataires du Pacte.

En dehors du désarmement moral — qui tend à l'apaisement des haines et des rancunes nées de la Grande Guerre, — rien ne pourrait contribuer davantage à l'aboutissement de ces travaux, que l'adhésion sans réserves de tous les Etats du monde à l'Acte pour le règlement des différends internationaux.

Il est, en effet, unanimement reconnu que la réduction progressive des armements ne peut aboutir que si la sécurité des Etats est garantie.

Mais cette sécurité elle-même suppose, à côté de l'apaisement de l'esprit de haine et de vengeance, que les Etats aient la certitude que tous les Gouvernements du monde considèrent le moyen de la guerre comme définitivement proscrit, et que l'opinion publique des divers Etats s'accorde avec leurs gouvernements sur le principe de cette proscription absolue.

Or, Messieurs, l'Acte général qui nous est soumis et auquel le Gouvernement propose que la Belgique adhère, tend précisément à proscrire d'une façon complète la guerre entre les Etats qui y adhéreront.

Il décide, en effet, que tous différends quelconques qui s'élèveront entre les Etats signataires seront obligatoirement — si la voie diplomatique normale ou si la procédure de conciliation dans les conditions prévues par l'Acte n'a pas réussi à les résoudre — que ces différends, disons-nous, obligatoirement tranchés soit par la Cour de Justice internationale, soit par la voie d'arbitrage.

On objectera, peut-être, que jadis il y a eu des traités d'arbitrage, et que ces traités n'ont pas empêché la guerre d'éclater.

Il importe de noter que ces traités ne concernaient pas tous les différends quelconques. Les plus importants de ces traités excluaient de la solution arbitrale les différends portant sur les questions intéressant l'honneur national, l'indépendance, etc.

L'Acte général qui vous est soumis, ne défend pas aux Etats qui y adhéreront de formuler de pareilles réserves.

schappij hare juridische inrichting te bezorgen, waar de oorlog als middel om geschillen onder Staten op te lossen, wordt buiten gesloten.

Door deze beweegredenen aangespoord heeft België, sedert den oorlog, tal van verdragen tot verzoening en arbitrage goedgekeurd.

Met dit doel ook heeft België het Rijnpact en het Pact van Locarno ondertekend, waardoor een definitieve vrede moet worden bezorgd aan deze landen van West-Europa die sedert eeuwen het toneel van bloedige twisten zijn geweest.

Steeds met hetzelfde doel was België een der eerste landen om zijne goedkeuring te hechten aan het Kellogg-Pact.

Nog immer met hetzelfde doel heeft België zijne bedrijvigheid en oprechte medewerking verleend aan de werkzaamheden te Genève, welke voor doel hebben de vermindering der bewapeningen, waar de Staten, ondertekenaars van het Pact, zich stelling toe verbinden.

Buiten de zedelijke ontwapening — welke naar de beklaring streeft van den haat en de veten die uit den grooten oorlog werden geboren — is er niets dat beter deze werkzaamheden kan bevorderen dan de toetreding zonder voorbehoud tot de Akte welke de Internationale geschillen regelt.

Er wordt, inderdaad, eenparig erkend dat de progressieve vermindering van de bewapening niet tot een uitslag kan geraken indien de veiligheid van de Staten niet gewaarborgd wordt.

Doch deze veiligheid zelf onderstelt, naast het bedaren van de haat- en wraakgedachten, dat de Staten, de zekerheid hebben dat al de Regeeringen der wereld den oorlog als een definitief uitgesloten middel aanzien en dat de openbare meening der onderscheidene Staten het met de onderscheidene Regeeringen eens is aangaande het principen van deze volstrekte uitsluiting.

De algemeene akte, Mijne Heeren, die U wordt voorgelegd en waartoe België krachtens het ontwerp van de Regeering, zou toetreden, streeft er juist naar op een volledige wijze den oorlog uit te sluiten tusschen de Staten die tot de akte toetreden.

Zij beslist inderdaad dat over al de geschillen die zich zullen voordoen tusschen de medeondertekenenende Staten, op verplichtende wijze — indien de diplomatieke normale wegen en de verzoeningsprocedure, onder de voorwaarden door de Akte voorzien, de geschillen niet hebben opgelost — verplichtend zal beslist worden, zeggen wij, hetzij door het internationaal gerechtshof, hetzij langs scheidsrechterlijken weg.

Men zal misschien aanvoeren dat er vroeger verdragen tot aanneming van de scheidsrechterlijke procedure bestonden en dat deze verdragen het uitbreken van den oorlog niet verhinderden.

Men gelieve op te merken dat de verdragen niet op al de geschillen betrekking hadden.

De meest belangrijke van deze verdragen sloten van de scheidsrechterlijke oplossing uit de geschillen welke betrekking hadden op de vraagstukken die de nationale eer, de onafhankelijkheid, enz., betroffen.

De Algemeene Akte die U wordt voorgelegd, verbiedt niet de toetredende Staten, dergelijk voorbe-

Mais il prévoit aussi la possibilité d'adhésion sans de pareilles réserves.

Votre Commission est particulièrement satisfaite de ce que le Gouvernement annonce l'intention d'adhérer purement et simplement à l'Acte, sans les réserves qui, dans le passé, ont si singulièrement énérvé l'efficacité des traités d'arbitrage.

Puissent les autres Etats agir avec la même largeur de vues et avoir la même confiance dans le règlement judiciaire ou arbitral de tous les conflits quelconques, que la Belgique!

Un pas immense serait fait dans la voie de la sécurité, condition fondamentale de toute réduction nouvelle des armements.

L'adhésion du Gouvernement belge comportera, cependant, une réserve, mais chacun reconnaîtra que cette réserve n'a rien de commun avec celles qui ont frappé d'inefficacité les grandes conventions d'arbitrage d'avant-guerre.

Le Gouvernement se propose de réserver de l'obligation de soumettre tous différends quelconques à la voie arbitrale ou judiciaire, les différends nés de faits antérieurs à l'adhésion de la Belgique ou ceux nés de faits antérieurs à l'adhésion d'une autre partie avec laquelle la Belgique aurait un désaccord. Le traité de Locarno disait déjà: *« Sont exclues les contestations nées de faits antérieurs à la convention et qui appartiennent au passé. »*

La Commission, Messieurs, est unanime à vous proposer l'adoption du projet de loi.

Le Rapporteur,

P. POULLET.

Le Président,

EM. TIBBAUT.

houd te maken. Doch het voorziet ook de mogelijkheid om toe te treden zonder dergelijk voorbehoud te maken.

Uwe Commissie heeft er bijzondere voldoening in, dat de Belgische Regeering verklaart het inzicht te hebben zonder meer tot de Akte toe te treden, zonder het voorbehoud te maken dat vroeger, in zulke aanzienlijke mate, de doeltreffendheid van de scheidsrechterlijke verdragen belemmerde.

Mochten de andere Staten, met dezelfde ruimenkendheid en met hetzelfde vertrouwen in de rechterlijke of scheidsrechterlijke regeling van al de geschillen zonder onderscheid, als België te werk gaan!

Een groote stap zou gedaan zijn op den weg der *veiligheid*, hoofdzakelijke voorwaarde van alle nieuwe beperking der bewapening.

De toetreding van de Belgische Regeering gaat echter gepaard met eenig voorbehoud, maar eenieder zal moeten erkennen dat dit voorbehoud niets gemeens heeft met het voorbehoud dat de groote scheidsrechterlijke overeenkomsten van voor den oorlog hun doel heeft doen missen.

De Regeering wil van de verplichting alle wekdanige geschillen te onderwerpen aan de scheidsrechterlijke of rechterlijke beslissing, deze geschillen uitschakelen welke zijn gevloeid uit feiten die de toetreding van België voorafgaan, of deze voortgevloeid uit feiten welke de toetreding voorafgaan van eene andere partij, waarmede België een punt van oneenigheid zou hebben. Het tractaat van Locarno voortgevloeid uit feiten die de toetreding van België voorafzide reeds: *« Zijn uitgesloten de betwistingen voortdie tot het verleden behooren. »*

Eenparig vraagt de Commissie U, Mijne Heeren, het wetsontwerp aan te nemen.

De Verslaggever,

P. POULLET.

De Voorzitter,

EM. TIBBAUT.